

دستیابی به رقم کاهوی مقاوم به گرما از طریق انتخاب انفرادی

محمد رضا ایمانی، ماهیار عابدی و پیمان جعفری^۱
۱- اعضاء هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و رامین

به منظور دستیابی به ارقام مقاوم به گرما و بولتینگ بطوریکه این ارقام بتوانند در شرایط روز بلند و گرما دیرتر به گل رفته و امکان کشت در این شرایط را داشته باشند، یکدوره گزینش انفرادی بر روی توده‌های بومی کاهو ایران شامل کرجی، بروجردی، مازندرانی، سیاه سوری و اهوازی پیاده شد. طرح در سال ۷۷ با جمع آوری توده هائی از کاهوهای ایرانی و کشت آنها در تاریخ‌های مختلف در فصل بهار آغاز و در سال اول اجرای طرح گیاهانی که سریعاً به گل رفتند از جوامع گیاهی حذف گردیدند. این میزان حذف در بعضی از جوامع (توده ها) ۱۰۰٪ و در بعضی بین صفر تا ۸۰٪ متغیر بود. تک بوته‌هایی که دیرتر از بقیه بوته‌ها در هر یک از توده‌ها به گل رفته بودند (۲۰۰ بوته) انتخاب و در سال بعد در چهار خط همراه شاهد (توده‌های اولیه) کشت گردیدند. در نهایت ۴۵ لاین از بین بوته‌های انتخابی سال قبل که دیر گل‌تر بوده و اختلالات فیزیولوژیکی کمتری از خود نشان دادند، بعنوان بوته‌های مقاوم به بولتینگ و گرما انتخاب گردیدند. در سال سوم طرح لاین‌های انتخابی سال قبل (۴۵ لاین) به همراه شاهد (سه توده اولیه) در قالب آزمایش آگومنت کشت گردیدند. از بین لاین‌های کشت شده یک لاین که پس از ۹۴ روز از نشاء کاری به گل رفته و اختلالات فیزیولوژیکی در اثر گرما نیز در آن مشاهده نگردید، بعنوان لاین امید بخش انتخاب شد.

واژه‌های کلیدی: ارقام کاهو، مقاوم به گرما، بولتینگ، انتخاب انفرادی